SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 69. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 10, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го КВІТНЯ 1993. Ч. 69. РІК C.

ВІТАЄМО ПАТРІЯРХА КИЇВСЬКОГО І ВСІЄЇ УКРАЇНИ МСТИСЛАВА З 95-РІЧЧЯМ

10-го квітня цього 1993 року Божого Патріярх Київський і всієї України Мстислав, Великий Архипастир і один з найдостойніших будівничих святої Української Автокефальної Православної Церкви в XX столітті, відзначає 95-ліття свого народження.

Патріярх УАПЦ Мстислав

Ще перед початком Першої світової війни, майбутній Владика був ознайомлений з революційними настроями тодішньої української інтелігенції, розумів, чим були пройняті, чого справді прагнули нащадки козацької старшини і козаків, кров яких текла і в його жилах. Він вслухувався в розповіді родичів, зокрема брата матері, Симона Петлюри, і збагнув якого народу він син і кому мусить служити. Тому й не диво, що після закінчення гімназії в своїй рідній Полтаві, в час Визвольних Змагань України, Степан Скрипник включився в боротьбу за незалежність українського народу, за відродження культури України.

Історія свідчить, що з-поміж усіх християнських

(Закінчення на стор. 3)

Делеґація Паризького клюбу кредиторів відвідала Україну

Київ (УНІАР). — Тут 26—27-го березня відбулися переговори керівників України з представниками „паризької сімки". Очолив делеґацію президент Паризького клюбу кредиторів, державний скарбник Франції Жан-Кльод Тріше.

Під час зустрічі обговорено неефективний розвиток українсько-російських переговорів про розподіл спадщини СССР. Кілька місяців тому Україна погодилася передати права на свою частину активів і боргів Росії в обмін за повну інформацію про них. Однак інформації українська сторона не дочекалася, тому від своїх обіцянок відмовилася.

На переговорах з представниками „сімки" було запропоновано так званий варіянт „нуль-плюс". Згідно з ним українська сторона має передати Росії уповноваження на управління своєю частиною активів і боргів, а за собою, натомість, залишити біля 30 об'єктів власности колишнього СССР за кордоном.

Подібний варіянт Леонід Кучма недавно обговорював з прем'єр-міністром Росії Чорномирдіним, але підписання угоди було відкладене.

Переговори з представниками сімки тривали близько чотирьох годин. По закінченні Л. Кучма сказав журналістам, що задоволений їх результатом. Жан-Кльод Тріше заявив, що Паризький клюб кредиторів хоче допомогти вирішенню проблем розподілу активів і боргів, але він не може вплинути на Росію. Для вирішення цих проблем потрібна зустріч делеґацій України, Росії та Паризького клюбу кредиторів.

І. ДЕМ'ЯНЮК ДОМАГАЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Єрусалим. — Амбасадор України в Ізраїлі Юрій Щербак у середу, 7-го квітня, відвідав Івана Дем'янюка у тюрмі Аялон. В розмові з амбасадором І. Дем'янюк висловив сподівання на об'єктивний розгляд його справи Верховним судом Ізраїля, а також повідомив, що має намір звернутися до Президента України Леоніда Кравчука з проханням про повернення йому українського громадянства. Водночас він домагається повернення громадянства ЗСА, якого його позбавили перед виданням Ізраїлеві.

Завершується підготова до 3-ої Конвенції УАКРади

Ню Йорк (Р. Барановський). — Продовження підготови до 3-ої Конвенції Української Американської Координаційної Ради, що відбудеться від 1-го до 2-го травня 1993 року на Союзівці в Кергонксоні, Н. Й., і ряд інших важливих справ були предметом нарад Екзекутиви, що відбулися тут в суботу, 20-го березня, в ранніх годинах. У нарадах, що ними проводила голова Уляна Дячук, взяли участь голова Крайової Ради д-р Богдан Шебунчак і голови чи представники Відділів УАКРади: А. Фалько — Бриджпорт, С. Максимюк і І. Ґавдяк — Вашінґтон, П. Саляк — Ґлен Спей, д-р Я. Березовський — Дітройт, О. Труш — Нюарк, М. Турецький — Ню Йорк, д-р М. Домашевський — Чикаго, М. Нич — Філядельфія. Вони прибули на З'їзд Крайової Ради, що відбувся безпосередньо після нарад Екзекутиви і там звітували про діяльність своїх відділів. Як відомо, наради Екзекутиви і з'їзд Крайової Ради були заплановані на 13-го березня, але з причини завірюхи їх треба було відкликати.

Після прийняття порядку нарад і протоколу з попередніх нарад Екзекутиви, що його відчитав протокольний секретар О. Труш, звітували члени Екзекутиви.

Євген Стахів подав обширний звіт із своєї поїздки в Україну і Молдову. Він мав зустріч з представниками Уряду, Верховної Ради і різних організацій. Брав участь у нарадах Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР), на яких, між іншим, розглянено статут УВКР. В точці мета і завдання УВКР подано: „Метою УВКР є поєднати зусилля громадських організацій, добродійних, церковних, творчих об'єднань, установ і окремих осіб, організувати членів і прихильників в діяспорі і в Україні, які поділяють мету і підтримують заходи УВКР на основі ідеї розбудови незалежної, соборної, демократичної української держави". „У випадку за-

(Закінчення на стор. 4)

Сестри Василіянки влаштовують Марійську прощу

Філядельфія. — Тут у неділю, 9-го травня, в День Матері, відбудеться цьогорічний відпуст у честь Пресвятої Богородиці, що його у Факс Чейсі влаштовують Сестри Василіянки. Темою цьогорічної Марійської прощі є універсальний заклик до святости „До Ісуса через Марію".

Програма: 9-та год. ранку Служба Божа, 9.45 благословення хворих, 11-та Архиєрейська Служба Божа, 1-ша по полудні Служба Божа для молоді — англійською мовою, 1.30 вервиця у гротто, 2-га благословення води та релігійних речей в гротто, 3-та процесія до гротто Пресвятої Богородиці та Молебень до Матері Божої, благословення дітей. Сповідь від год. 8-ої ранку. Продаж харчів 9.30 ранку до 11-ої, 2.30 до 4-ої по полудні та 5-та. За інформаціями слід звертатися до: Sisters of St. Basil, 710 Fox Chase Rd., Philadelphia, Pa. 1911, tel.: (215) 342-4222.

Новий уряд Франції плянує зменшити безробіття

Париж. — Новий прем'єр-міністер Франції Едуард Баллядюр заявив на черговому засіданні кабінету, що „головними пріоритетами в діяльності нового кабінету стануть зменшення рівня безробіття в країні і зміни суперечливого торговельного договору, підписаного представниками Економічної спільноти і ЗСА в кінці минулого року у Вашінґтоні". У четвер, 8-го квітня, Е. Баллядюр представив пакет запропонованих урядом заходів на розгляд парляменту. Після цього він має намір вимагати вотуму довір'я своєму урядові. Останнє — проста формальність, бо правоцентристський бльок, який переміг десять днів тому у парляментських виборах, має 80 відсотків мандатів у складі нового уряду.

„Ми повинні прийняти негайні заходи щодо зменшення рівня безробіття, — заявив на нараді кабінету міністер праці Мішель Жіро. — Якщо ми не зможемо справитися з цією проблемою, то нас чекає доля соціялістів". Безробіття у Франції становить 10.8 відсотка. За роки правління партії соціялістів кількість безробітних зросла втричі, що у значній мірі вплинуло на поразку Соціялістичної партії у виборах.

Серед заходів, запропонованих урядом для зменшення дефіциту державного бюджету, — значне урізання допомоги іншим країнам. „Ми залишимо у бюджеті лише допомогу Росії, — заявив міністер економіки Едмон Альфандері, — однак вона буде залежати від реформ, які проводить російський президент Єльцин, і зменшиться до розумних меж".

Другим головним напрямом діяльности нового уряду стане спроба Франції повернутися за стіл переговорів з проблем сільськогосподарських субсидій.

Проведене недавно опитування громадської думки показало, що новий уряд — найпопулярніший за останні п'ять років. Нинішньому прем'єр-міністрові довіряють майже 60 відсотків опитаних. Разом з тим, як не дивно, опитування показало, що рівень особистої популярности президента-соціяліста Франсуа Міттерана, незважаючи на нищівну поразку його партії у виборах, зріс від 33 до 41 відсотка.

Зліквідовано Раду Підприємців при Президенті

Київ (УНІАР). — Віцепрем'єр-міністер Василь Євтухов повідомив, що з 1-го квітня указом Президента Леоніда Кравчука зліквідовано Раду Підприємців і Промисловців, яка існувала при Президенті України. Натомість Рада Промисловців і Підприємців є при Кабінеті Міністрів як постійно діючий консультативний орган з питань розвитку промисловости та підприємництва в Україні.

Відбулася зустріч президентів ЗСА і Єгипту

Вашінґтон. — Президент Єгипту Госні Мубарака, який перебуває у З'єднаних Стейтах з офіційною візитою, прийняв у вівторок, 6-го квітня, у Білому Домі президент Билл Клінтон.

Перед початком переговорів єгипетський лідер в інтерв'ю для телевізійної компанії Ен-Бі-Сі сказав, що має надію на встановлення добрих стосунків з новим президентом ЗСА.

Головною темою зустрічі двох президентів були вашінґтонські переговори про мир на Близькому Сході, які зазнали невдачі через ускладнення стосунків між Ізраїлем і палестинцями. Президент Єгипту зацікавлений у тиску на ізраїльтян, щоб вони прискорили повернення 400 депортованих палестинців. Адміністрація Б. Клінтона уважає, що намір ізраїльського уряду повернути висланих палестинців до кінця року відповідає вимогам резолюції ООН.

Білий Дім є переконаний, що Ізраїль і арабські делеґації приймуть пропозицію ЗСА відновити переговори щодо Близького Сходу вже 20-го квітня.

Обидва керівники годяться в тому, що близькосхіднього замирення можна досягнути тільки тоді, коли обидві сторони, ізраїльтяни і араби, приймуть формулу „мир в обмін на землю".

Ще до початку переговорів кореспонденти хотіли дізнатися від Г. Мубарака, чи застерігало єгипетське керівництво працівників правоохоронних органів ЗСА про можливу терористичну акцію з боку мусульманських радикалів, причетних до вибуху у Світовому торговельному центрі в Манґеттені. Єгипетський президент сказав, що відповідальність за вибух у Ню Йорку, як і за вибух того самого дня в Каїрі, несуть ісламські екстремісти. Г. Мубарак сказав також, що його уряд дав знати американцям про існування мережі ісламських радикалів у ЗСА, і що вибухові можна було запобігти, якби американські компанетні особи вчасно прислухалися до их осторог.

У СВІТІ

ПАРЛЯМЕНТ ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ, який заявив у березні ц. р. про свою відмову від підписаного нею у свій час договору про нерозповсюдження нуклеарної зброї, прийняв рішення, яке осуджує міжнародний тиск на неї. Захід запідозрює Північну Корею у спробі створення власної нуклеарної зброї. Після того, як Північна Корея 12-го березня відмовилася надалі дотримуватися договору про нерозповсюдження нуклеарної зброї, міжнародна спільнота зробила спробу прийняти ряд заходів, щоб переконати Пхеньян не застосовувати такого кроку. Міжнародне агентство атомної енергії (МАҐАТЕ) оголосило комуністичну Корею порушником договору і внесло цю справу на розгляд Ради безпеки ООН, але Рада безпеки покищо не прийняла конкретних кроків щодо Північної Кореї.

ЗОЛОТИЙ ЗАПАС Росії становить 308 тонн, повідомив перший заступник голови державного комітету дорогоцінних металів Російської федерації Юрій Котляр. За його словами, в даний момент всі 308 тонн золота зберігаються у спеціяльних сховищах Центрального банку Російської Федерації і Державного сховку. Лише за 1992 рік золотий запас поповнився на 28 тонн.

РОСІЯ ВІДКРИЛА свої генеральні консульства у Клайпеді (Литва), Лієпаї (Латвія), Нарві (Естонія) і консульство у Давгавпілсі (Латвія). Згідно з розпорядженням, яке підписав голова Ради міністрів Росії Віктор Чорномирдін, у кожному з цих представництв є по три дипломатичні і п'ять технічних працівників.

ПІСЛЯ РОЗСТРІЛУ злочинців у Китаї спеціяльна медична служба зразу ж вирізує у трупа печінку, нирки і рогівку очей, які потім перещеплюють китайським і чужинецьким хворим. Внутрішні органи страчених злочинців, як твердить гонконгський лікар, який був присутнім при описаній операції, становлять основну частину „банку органів" комуністичного Китаю, хоч китайський уряд приховує це. Кількість страчених за рік точно невідомо, однак, за приблизними підрахунками, вона становить 5,000 осіб. Після того як медичне обслуговування в Китаї перейшло від повного державного забезпечення на часткову оплату пацієнтами послуг лікарів, трансплянтація внутрішніх органів стала однією з найвигідніших для шпиталів операцій. Послугами китайського „банку" користуються і чужинецькі пацієнти, зокрема з Гонг Конгу і Тайвана.

НОВИМ МІНІСТРОМ закордонних справ Японії став Кабун Муто, який раніше очолював міністерство зовнішньої торгівлі і промисловости. Офіційне рішення про призначення його на пост голови міністерства закордонних справ прийняв прем'єр-міністер Кіічі Міязава.

З ТЮМЕНСЬКОГО МУЗЕЮ злочинці вкрали скелет мамонта, знайдений на території краю ще в минулому столітті. Він був найповнішою реконструкцією залишків цієї доісторичної тварини. Міліції вдалося на другий день заарештувати злодіїв, які заявили, що мали намір продати кості мамонта в роздріб з розрахунку 600 долярів за кілограм.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКІ ТА МІЖНАРОДНІ фінансисти кажуть, що плян Білого Дому змонтувати до середи, 14-го квітня федеральну позичку в сумі 2 біл. дол. для нафтогазової індустрії Росії є цікавито нереальним. Ця справа, за словами офіційних чинників Світового банку, тягнеться вже понад півтора року та ніяк не може дійти до успішного кінця. Найперше через розподіл в уряді Росії та через дрібні непорозуміння між ЗСА і Світовим банком. Хоча більшість перешкод полагоджено, то Росія грошей в найближчому майбутньому не дістане, хібащо аж під кінець цього року.

ПІД ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ американської конґресової делеґації в Києві відбулася зустріч з прем'єр-міністром України Леонідом Кучмою. Під час зустрічі говорилося про хід економічних реформ, спрямованих на виведення України з кризи. Л. Кучма виклав становище України у питаннях ядерного роззброєння, обговорив перспективи українсько-американського співробітництва. У зустрічі брали також участь виконуючий обов'язки першого віцепрем'р міністра України Василь Євтухов, віцепрем'єр міністер України Віктор Пинзеник, керівники окремих міністерств і також амбасадор ЗСА в Україні Роман Попадюк.

АМЕРИКАНСЬКОМУ КОРЕСПОНДЕНТОВІ газети „Балтимор Сан" у Москві Виллові Енґулдові, міністерство державної безпеки, яке й досі відоме під своїми колишніми ініціялами КҐБ, наказало з'явитися на переслухання до Лефортовської тюрми, заявляючи при тому, що ані адвоката, ані представника американської амбасади на це переслухання не буде допущено. В Енґулда покликано в справі Віла Мірзояна, російського хеміка, якого оскаржено у виявленні державних таємниць, про що й написав Вілл Енґулд. Американська амбасада заявила, що є в контакті з міністерством державної безпеки в цій справі. Тим часом В. Енґулд заявив, що слідчий цієї справи Віктор Шкарін зламав дане йому слово про допущення адвоката і представника американської амбасади на зізнання, а також погрожував йому, що пішле по нього поліцію, якщо він не з'явиться на переслухання.

НАЙНОВІШЕ ВБИВСТВО німецької туристки тому два тижні на Фльориді спонукало німецьке міністерство закордонних справ перестерегти своїх громадян, які відвідують Фльориду, щоби вечорами старалися не відвідувати ресторанів, клюбів та інших місць розваг у Маямі та Маямі Біч. Крім того остерігають також, щоби не зупиняли своїх автомобілів коли цього вимагають цивільні особи, бо саме в такий спосіб убито 39-літню Барбару Єнсен-Меллер перед її малолітніми дітьми.

АМЕРИКАНСЬКА НАФТОВА корпорація Шеврон і республіка Казахстан офіційно заснували спільне підприємство сумою 20 біл. дол. Цей почин аналітики та керівники нафтової індустрії розцінюватимуть, як показник іншим американським фірмам, що хочуть здійснювати комерційні проєкти в країнах колишнього СССР.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона перестерігає, що головний фонд Медікер, який оплачує шпитальну опіку 35 міл. старших віком особам і калікам, не матиме грошей вже у 1999 році. Ця перестрога базована на звіті правління Медікер, де підкреслюється проблеми, що їх прийдеться подолати в новому оформлюванні програми охорони здоров'я.

ВІДОМИЙ НЕҐРИТЯНСЬКИЙ проповідник Джессі Джексон відтягнув минулої середи свою кандидатуру стати директором Крайової асоціяції для поліпшення становища неґрів. Виявляється, що зробив він це з уваги на поголоски, що він може програти. Бо відомим було і те, що члени Ради вищезгаданої організації вже давно вели палкі дискусії про користь його кандидатури. У своєму листі про відтягнення кандидатури Дж. Джексон підкреслює, що ніколи не хотів би бути спричинником гострої політичної боротьби серед тих, які борються за громадські права неґрів.

СФУЖО піднесла свій статус в ООН

Ню Йорк. (О. Кузьмович). — Радісні обличчя представниць Світової Федерації Українських Жіночих Організацій вказують відразу на те, що вони осягнули свою ціль, про яку вже віддавна говорилося, але яка мусіла пройти свій урядовий шлях в Організації Об'єднаних Націй.

Представниці СФУЖО після „перемоги" в ООН (зліва): О. Ставнича, Е. Процюк, д-р М. Квітковська, Л. Білоус, І. Куровицька.

Українській спільноті в ЗСА добре відомо, що представниці наших жіночих організацій вже довший час стараються мати голос серед інших жінок світу, які заступлені в ООН, але досі це не було легке. Представниці СФУЖО працювали від 1972 року із Світовим рухом матерей, т. зв. МММ де інтереси українських жінок заступали Еля Процюк і Ірина Куровицька. Це дало можливість брати участь у різних міжнародних конференціях, зустрічах та пробивати шлях для українських матерей і жінок в загальному. Між іншими акціями тут слід згадати вклад українських жіночих організацій в Декаду Жінки та Рік Дитини.

Але в останньому часі ішлося про можливість старатися представникам СФУЖО про це, щоб вкінці вони вийшли із становища найнищої неурядової організації без прав і здобули консультативний ступінь ч. 2, який дають організаціям міжнародним та для поодиноких народів, які працюють на міжнародному полі. Щоб це здобути І. Куровицька виготовила відповідну обширну пропозицію до комітету, яку там розглянули.

Як нас інформують вдоволені вислідом представниці СФУЖО, 23-го березня 1993 року їхні стремління завершилися, після майже повного року від зложення цього внеску, щоб прийняти українок до економічного і соціяльного комітету неурядових організацій з дорадчим голосом для співпраці у загально громадських і економічних справах.

Довідуємося від наших представниць, що прийняття до того комітету відбувається раз на три роки і саме тепер у березні зібралися члени працюючого комітету — делеґати поодиноких місій з кожного континенту, щоб розглянути прохання, які вплинули і їх позитивно або неґативно вирішити.

Річ ясна, що представниці СФУЖО із колишнього головою д-р Марією Квітковською у проводі з великим нетерпінням і нервозністю вичікували, коли цей комітет буде розглядати справу прийняття українських жінок. На засіданні 23-го березня, на якому могли бути присутні не лише чле-

(Закінчення на стор. 3)

ВІДБИВАНКОВІ ПЕРШЕНСТВА

Мавнт Проспект, Ілл. — Тут у суботу, 22-го травня, в спортовому комплексі Рек Плекс, відбудуться XXXV відбиванкові першенства Української Спортової Централі Америки і Канади. Господарем цього турніру є УАСТ „Леви" з Чикаго. Реченець зголошень 1-го травня. За інформаціями слід звертатися до: George Kuritza, 110 North Home Ave., Park Ridge, 111. 60068; tel.: (708) 823-0430, Fax (708) 823-0431.

ВЕЛИКДЕНЬ

З уваги на свято Воскресіння Христового, Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті у понеділок, 11-го квітня. Наступне число „Свободи" друкуватиметься у вівторок, 12-го квітня з датою середи. — Ред.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

95-ліття Владики Мстислава

10-го квітня 1898 року прийшов на світ Степан Скрипник — це його світське ім'я-прізвище. Небіж Симона Петлюри належав у добі Української Народної Республіки до державницько свідомої молоді. Як політичний еміґрант — жив на Волині, дезактивізувався у громадському житті. Став послом до варшавського сойму і боровся за переслідуване українське шкільництво у добі воєводи Юзефського, який використовував своє добре знання української мови у політиці національної польонізації під плащиком приязні з українцями. Користувався сердечною приязню президента УНР в екзилі Андрія Лівицького. У перших днях Другої світової війни згинула на вулиці Львова його дружина. У 1942 році висвячений на православного духовника і швидко після того став єпископом, прийнявши ім'я „Мстислав". У 1949 році прибув до Америки, разом із великою хвилею українських іміґрантів, жертв большевицького походу на Захід. У 1950 році Собор обрав його на наступника Митрополита Йоана Теодоровича, кол. Архиєпископа Православної Автокефальної Церкви в Україні перед її скасуванням і підпорядкуванням Православної Церкви московському Патріярхатові. (Митрополита Липківського большевики знищили). У 1971 році Владика Мстислав став Митрополитом Української Православної Церкви в ЗСА, у 1990 році обраний на Патріярха Української Автокефальної Православної Церкви в Україні і поза нею. Інші патріярхати його не визнали. Але Ватикан не визнав був Ісповідника Віри Йосифа Сліпого, а проте вірні визнали його, як свого Патріярха. Перевезення його мощів до Львова і похоронення у крипті собору св. Юра стало могутньою національно-релігійною маніфестацією з участю сотень тисяч українського люду, під охороною вояків української армії, десятків духовників — за вийнятком Владик Америки, відсутність яких не принесла їм слави. Прославляв Патріярха Йосифа Президент України Леонід Кравчук. І Патріярх УПАЦ Мстислав втішається найбільшою пошаною всіх українців без уваги на віровизнання, коли у своєму похилому віці — він уже не всилі ходити і мусять його возити — вже четвертий раз полетів в Україну.

Митрополит Мстислав став був справжнім Мужем Провидіння для Української Православної Церкви в ЗСА. Заснував Духовну Семінарію, збудував церкву-пам'ятник і цвинтар св. Андрея, який тепер є своєрідним Пантеоном української громади в ЗСА, заснував Музей і Український Культурний Центр, заповнив кілька полиць книгами, між ними величаве видання Євангелії, тритомові „Спогади" Олександра Лотоцького, автора закону про автокефалію в добі УНР, давно вичерпаної і призабутої книги Номиса „Приказки", прецікавої книжки „Роздуми на схилі життя" Левка Лукасевича, останнього крутянця, і багато інших. Його подиву гідна сполука опіки над Церквою і розбудовуванням її з тісним зв'язком з українською громадою та розбудовою української культури — це насправді рідкий в історії зразок для всіх Владик. Митрополит Мстислав — гідний наслідувач праці й заслуг Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького та Ісповідника Віри Йосипа Сліпого. Ці обидва вже покійні титани духа і славити Господа живий і активний Патріярх Мстислав мають те спільне, яке спільним усім великим індивідуальностям: у розмові з кожним із них людина почувала себе малою, піґмеєм. В його скромному кабінеті у Бавнд Бруку, де він приймає відвідувачів — панує атмосфера великої культури. Він не винуватий, що в Україні панує розлад у Православній Церкві, бо автокефалія Української Православної Церкви не лежить в інтересі ворогів України і ворогів Церкви. І як у громадсько-політичному житті в Україні, так і — в церковному власні українські малі люди ширять заколот, несвідомі лиха, що його чинять. Патріярх Мстислав — людина державницької думки і боліє над цим, що в Україні не все до ладу. В його 95-ліття належить йому сердечний привіт із словами найглибшої пошани та бажанням дожити сотні років у здоров'ї.

Володимир Шелест,
Оттава

ДЕМОКРАТІЯ МУСИТЬ БОРОНИТИСЬ

II

Тому для успішної оборони українських державних інтересів на міжнародному форумі — необхідна сильна дипломатія. Себто — молоді кадри висококваліфікованих, думаючих дипломатів, які б уважно обдумували наперед кожне речення дипломатичної мови та висловлювали ті речення не тільки ввічливо, але й переконливо. Україні потрібні дипломати, які б зуміли здобути собі професійний авторитет і заслужити повагу в колах членів дипломатичних корпусів у країнах світу. Отже, в сучасну пору українська дипломатія, з огляду на геополітичне становище України та нестабільну ситуацію східньоевропейського реґіону — це найосновніша вимога часу!

Тут треба вказати, що багатьох із західніх дослідників цікавить може не так самий процес демократизації суспільства Східньої Европи, як більше всього — відношення того процесу демократизації до „вільної торгівлі", як основної передумови для уділення кредитів, допомоги та визначення деяким державам відповідного статусу на світовій арені співжиття й співробітництва. Безперечно, що такий підхід веде до комерційного звуження понять демократії: мовляв, чим тісніша економічна співпраця, тим краща демократія. Але навіть у такому підході також нема нічого дивного, бо матеріяльний інтерес — це споконвічна рухома сила історії, яка завжди висувала з поля дії національні сантименти слабшого партнера чи опонента. Тому, з точки зору практичних міркувань, виходить, що заперечувати цю рухому силу історії — значить проповідувати поворот до патріярхального побуту: „до свічки й пари волів". Кращий вихід із ситуації: — це практична підприємчивість у раціональному використовуванні власного економічного потенціялу, а це, згідно досліджень Н. Макіявеллі, можливе лише у сильній національній державі з гармонійною внутрішньою структурою.

Тут доречно додати, що в тій рухомій силі історії успіхи й неуспіхи іноді залежать не тільки від добрих плянів, але й також від міжнародної обстановки і навіть випадкових моментів.

Уявімо собі, наприклад, таке явище: що десь, скажімо, перед появою Ґорбачова, коли ще діяли антагонізми „холодної війни", Україна заявила б в Організації Об'єднаних Націй, що вона буде вести свою політику незалежно від Москви (щось так, як Румунія, не змінюючи навіть комуністичної системи). Скільки більйонів долярів допомоги та оборонних ґарантій вона отримала б, скільки похвал наспіло б на адресу українського народу, скільки об'ємистих книг було б написано різними мовами з правдивими науковими доводами, що територія України з давніх давен була колискою демократії? Світові засоби масової інформації наввипередки доводила б сущу правду, що Україна завжди вичікувала сприятливої нагоди, щоб відірватись від „імперії зла".

Сьогодні ж, коли Україна дійсно стала незалежною державою, без війни й людських жертв, і що її Президент фактично розбив „ґорбачовський глек" ідей нового союзу мнимих „суверенних" держав, — все повертається якось так, ніби й нічого не сталося. Причина такого стану самозрозуміла. Поперше, змінилися пріоритети часу, а подруге — у кожного із „партнерів" колишнього Союзу був „свій серпень" і, образно кажучи, багато „святкувань" відбулося у той самий час на інтернаціональній вулиці й тому розсіялась увага дослідників. А щодо державних мужів Заходу, то вони мають досить турбот на своїх „власних грядках" крім тих проблем, які виникають у віддалених реґіонах нової мапи світу.

Який же вихід? Справді багатозначне питання. Воно хвилює всіх нас: і громадян України, і діяспору. Тому варто поміркувати над деякими його аспектами. Насамперед треба зазначити, що демократія — це надзвичайно складне поняття. І, як твердять деякі теоретики, наприклад, Морлі Аєрст („Підручник світової історії", Пітер Овен, Лондон, 1968, ст. 224), „концепцію демократії неможливо подати у сприємливому для всіх визначенні", бо демократія — це „абстракція високого порядку, пов'язана з комплексом норм людської поведінки в політичному, економічному чи в іншому соціяльному контексті". Власне через таке нечітке визначення з терміном „демократія" пов'язано багато різних спекуляцій, якими прикривали й прикривають свої злочинні дії найбільш ненависні режими світу.

Демократія і свобода, як кажуть, подібні до солі. Їх треба вживати вміру, розсудливо. Повчальне й те, що їхні менші дози завжди можна доповнити, а перебільшені — псують співвідношення й спричинюють несмак.

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про велику сповідь

Як різно ми і кожний по-своєму зустрічаємо цей великодній час. Одні думають про печення пасок і бабок, інші про короткі вакації і поїздку на Фльориду, ще одні хотіли б вітати Великдень в Україні, але фінансова проблема не пускає туди, а ще інші таки пригадують собі, що це час душевної віднови, а з цим Сповіді і очищення своєї совісти.

Може саме із цієї останньої причини, зійшла у нашій редакційній спільноті дискусія на тему гріхів, Сповіді та покути, коли одна із товаришок праці розповіла про розмову двох італійок, що їй довелося почути. Одна із них жалувалася другій, що римо-католицький священик не дав їй розгрішення, коли заявила, що має п'ятеро дітей і більше вже ніяк не хоче мати.

Чи це справді такий важкий гріх, що не можна дати розгрішення — чи може сьогоднішня боротьба в американській спільноті на тему абортів, здається штучно роздмухана політиками, викликує емоції аж до злочинів включно і відбивається навіть на такій інтимній справі, як кількості дітей?

Але питання Сповіді і гріха залишилося до роздуму у цей великодній час. Поповнила його ще і припадкова присутність на кінцевій проповіді реколекцій, у одній із американських католицьких церков. Церковця була тільки де-не-де заповнена старенькими парохіянами, які набожно слухали, коли проповідник зупинився у цій науці на сімох головних гріхах, але зокрема довго і вичерпно говорив про один із них, а це пожадливість, який для такої авдиторії ніяк не був актуальним.

Але цей гріх, як інші з подібною тематикою трапляються тепер доволі часто, як про це обширно пише американська преса, саме серед людей духовного стану, навіть і високої ієрархії.

І мимоволі, коли таке читали ми саме в останньому часі, тепер з думкою про великодню Сповідь насувалося дивне питання — чи ці американські священики мають інакші критерії поняття гріха? І чи не змінилися ці критерії загально у всіх з бігом часу та іншим поняттям моралі життя, чи навіть вимог, які ставлять до віруючих?

Хто із старшого покоління, що пригадує собі ще молодече виписування на карточках гріхів, щоб було їх досить, коли ішлося перед Великоднем до сповідальниці, зі здивуванням постійно завважує як дуже інакше є розуміння гріха у їхніх дітей чи внуків, але може і у них самих. Тому у наших передсвяточних роздумах насувалося і питання чи не добре було б мати таку спільну Сповідь, як наші брати із УАПЦ або Євангельських Церков і чи не слід самому собі визначувати, що вважаємо у нашій совісті гріхом, а що ні, та тільки в такий спосіб переводити очищення душі.

Дуже сумнівне чи тепер хтось, незалежно від віку, виписує ще свої гріхи на картці паперу, так, як це було колись. І чи знав би що виписувати, а що ні...

Одне певне, що і знання катехизму забувається. Бо коли треба було пригадати точно як звучить дефініція одного із сімох гріхів саме до цього фейлетону, то ніхто із товаришів праці в цілому будинку не знав їх перелічити з О-Кою включно і треба було шукати за молитовником, а його в редакції ніхто не мав.

О-КА

ВІДОМЕ ВИРОБНИЦТВО технології Ай-Бі-Ем продало свій перший суперкомп'ютер, на котрий всі покладають великі сподівання в недалекій майбутності. Купцем при значній фінансовій допомозі нюйоркського стейту є університет Корнелл.

ДИРЕКЦІЯ ВІДОМОГО видання „Економіст" з осідком у Лондоні, в середу, 7-го квітня підвищила американку Марджорі Скардіно, яка тепер є президентом північноамериканської діяльности цього тижневика, до головного директора матірної фірми в Лондоні. М. Скардіно буде першою американкою, як і першою жінкою, яка керуватиме цим видавництвом, що вже впродовж 150 років видає „Економіста". М. Скардіно — 46-літня американка, замінить Дейвида Ґордона, що зрезиґнував 31-го березня, щоби стати керівником Незалежних телевізійних новин.

Володимир Барагура

СТІЙКА ПРИ БОЖОМУ ГРОБІ

(Спогад із гімназійних часів з 1920-их років)

III

Тоді швець піднімав крик: „Михань, Михань, кіт шмолу хапив! Як шмоли не буде, шмерть тобі буде!" Він трішки шепеляв і, замість звуку „с", вимовляв „ш". Інколи зпересердя хотів вдарити хлопця шпандлем, або, як у нас говорили „поценґлем", але ми заступалися за нього і хлопчина був нам вдячний. Він радо полагоджував нам дрібні орудки в місті, купував харчі, а в хаті наливав води в мийницю, замітав, виносив сміття, мив посуд.

Був із нами гурток пластунок, але вони, як звичайно дівчата, мали привілеї. Поперше, не тримали стійки вночі. Їхня служба при Божому Гробі починалася в годині 9-ій вранці і тривала до 8:45 ввечорі. Вони стояли тільки 15 хвилин, а ми цілої півгодини. Вони мали довшу передишку, бо чергувалися так: дві стійки хлопців, одна дівчат... На час їхнього чергування ми відступали їм кімнату, а самі приміщувалися у сінях. Нашим обов'язком було теж прохарчувати їх, тобто подбати про харчі, бо дівчата куди краще куховарили від нас.

Але нам було жаль, коли в год. 8:45 пластунки робили збірку, складали звіт перед своєю опікункою і після трикратного „Сильно, Красно, Обережно, Бистро!", яке ми помагали їм вигукувати, розходилися, щоб перед 9-ою бути вдома. Тоді притихав веселий гомін, вмовкали жарти, нас тупала мовчанка, втомлені хлопці дрімали, деякі мріяли про свої „симпатії", інші засипляли, тільки дижурний „підпирав" повіки, щоб на час виправити зміну варти...

Усі ми нетерпеливо дожидали 9-ої ранку, коли щебіт дівчат проганяв нашу сонність, казав забути втому і вливав у нас нову силу виконувати наш обов'язок. У церкві і щебетання пташат, на квартирі дівчат. Чи не гарне життя? „Чого тобі, брате, ще?"

* * *

Зміна варти виглядала так: провідник провадив двох хлопців або дві пластунки. Ми йшли маршовим кроком і зміна відбувалася без словесної команди, тільки на незначні мімічні рухи. Дотеперішні вартові відступали набік, нові займали їхні місця. Швидкі, енерґійні рухи нагадували порухи механічних манекенів чи іграшок. Розлягався цокіт кованих закаблуків і вартові застигали у скам'янілій позі. Нам наказано: не рухатися, не кліпати повіками, не завертати очима, не облизувати вуст, не підтягати носом, не перебирати пальцями, не переступати з ноги на ногу, не оглядатися, не відкашлювати, не позіхати, не чухатися, не, не,не...

Інколи в бічній лавці сідав наш кошовий і спостерігав та пильно записував наші огріхи, щоб потім поставити винуватців до карного звіту. Двічі денно й пізнім вечором несподівано з'являвся на інспекцію сам зв'язковий і опікун суворий проф. Іван Чмола, який не знав пощади.

Раз мені трапилося, що до Плащаниці підійшла молода мама з малим хлопчиком. Вона сунулася навколішках, а хлопчик чимчикував біля неї. Коли мама поцілувала пробиті цвяхами руки й ноги та проколений бік Спасителя, хлопчик станув напроти мене і торкнув пальчиком у стегно. Я не ворохнувся. Врешті хлопчик запитав: „Мамо, чи то дерев'яне?"

Мені зібралося на сміх, але я опанував себе і не подав знаку життя. На щастя мама пояснила, що це „живе" і швидко відтягнула дитину від мене.

Зранку до пізнього вечора стоялося веселіше, бо в церкві був рух. Уночі тільки в передніх лавках сиділо кілька жінок-„дружинниць" і „образових дівчат", які співали страсних пісень. Так ми спільно сторожили Божий Гріб.

* * *

У суботу ввечері забіг на нашу квартиру наш клясний збиточник, витівкар і проводир Зердик: „Але ж ти, Чіпко (таке було моє пластове порекло), дурний, дурний! Стоїш тут майже три дні, не спиш, не їси. А я вже був на Воскресній відправі в монастирі СС Василіянок і можу сьогодні їсти свячене. Вже біжу до хати!"

Ми прогнали спокусника палицями і сміхун у підскоках вибіг на вулицю.

Врешті прийшла неділя. Цілий наш гурток уже напоготові в церкві, щоб брати участь у Воскресній Утрені. Ми йшли в процесії шпалерою обабіч священиків і віддали почесний салют, коли отці хрестом відчинили церковні двері, коли загули радісно мовчазні досі дзвони, а народ спільно з церковним хором заспівав могутнє „Христос Воскрес!"

* * *

Зараз після Богослужен ня відбулася збірка й після звіту ми розійшлися додо-

(Закінчення на стор. 4)

Ірена Стецура

Перед фестивалем „Пам'яті Жертв Голоду — композитори України"

II

Успішне переведення конкурсу на тему Голоду 1993 року в Києві та сама пошана до „пам'яті убієнних голодомором," буде віддана окремим конкурсом на цю ж тему у Львові в квітні ц. р. під еґідою Асоціяції Дослідників Голоду-Ґеноциду 1932—33 років, якої М. Коць є представником у діяспорі. Ці два відзначення в Києві й Львові підкреслюють історичну пошану до пам'яті жертв Голоду, а також свого роду конкурентну спроможність обох столиць.

Темою конкурсу композиторів на жовтень 1993 року є трагедія в Чорнобилі. Щоб розповсюдити інформацію про нього виготовлено фондами подружжя Коців, з допомогою відомого дириґента й композитора та виконавчого координатора конкурсу Вірка Балея, люксусову брошуру конкурсу п'ятьма мовами: українською, англійською, німецькою, італійською, французькою. Перший відбір творів є в травні, і, знову, нагороджені твори сумою 10,000 долярів будуть виконані на четвертому Київському Мюзік-Фест, що його співдиректорами є відомий композитор Іван Карабиць та дириґент і композитор Вірко Балей.

Іванка і Маріян Коці, — справжні філантропи і альтруїсти — є любителями музики, літератури, і взагалі мистецтва, а М. Коць ще в 1960 роках став видавцем монументальної збірки (шість томів) „Українських мелодій" редакції д-ра Зиновія Лиська, а пізніше наукової праці „Максим Березовський: життя і творчість" д-ра Василя Витвицького, монументальної праці „Релігійні твори Олександра Кошиця", декількох чисел „Музичних вістей", та між іншими „Музичного посібника" проф. Рожі Шуль. Тому, не диво, що з болем вони запитували себе, чому нема музики українських композиторів у світовій виконавчій літературі. І коли перша можливість з'явилася (після проголошення суверенности України) вони встановили цей конкурс, щоб стимулювати творчість українських композиторів. За словами М. Коця „Йдеться про двигання культурних надбань і піднесення до гідного рівня якраз культури, бо вона через азіятщину й насилля була знищена".

Відомо, що твори більше „аванґардних" композиторів, таких як Грабовський, Сильвестров, Годзяцький, Губа та деякі твори Станковича за „царювання СССР пляново не виконувалися. Ясно, що метою було довести наших творців до цілковитої резиґнації. Або знову ж твори приготовляли до виконання, а в останній хвилині садистично відкликали прем'єру, і більше до цього твору не поверталися. Так сталося з фолкоперою Євгена Станковича „Цвіт папороті" через її національний зміст. Вірко Балей опісля виконав сюїту із „Цвіту папороті" з Ніною Матвієнко, хором Кошиця та вінніпезькою симфонічною оркестрою під час святкувань Тисячоліття Християнства в Україні, в Вінніпеґу в 1988 році.

Рік тому ми читали прихильну рецензію музичного критика „Ню Йорк Таймсу" Джана Раквела на виступ Київського оперного театру в Парижі. В ній він квестіонує чому київська опера не виконує українських опер за кордоном. У відповідь директор опери Анатолій Мокренко пояснив, що коли Київський оперний театр був заснований в 1867 році — українська мова була заборонена аж до 1926 року, а коли вже була дозволена — наступила інтенсивна русифікація. Він далі пояснив, що Київський театр тепер включає чотири українські опери в річний репертуар 30 опер і, що він плянує це число збільшити. „Ми мусимо випробувати українські опери" продовжує Мокренко, „які були написані, щоб знати, що маємо, і заохотити до творення нових. Дотепер українські композитори не мали ніякої спонуки писати опери, бо це, що вони писали не ставлено. Ми мусимо розвинути творчість в наших композиторів". („Ню Йорк Таймс" 21-го січня).

Тому почин подружжя Коців — уфундування конкурсу композиторів щедрими преміями — такий логічний, на часі, і такий потрібний, дарма, що І. та М. Коців заанґажовані в многогранній допомозі Україні. Ряд поважних жертвенних акцій на ділі і грошах проходить через ціле їхнє життя — від допомоги українцям в Юґославії, пошкодженим землетрусом, через Український Соціологічний Інститут до „Руху", шкільництва на Україні, „Дітей Чорнобиля", фільму „Лебедине озеро: Зона", „Філософської і соціологічної думки", видання УВАН, журналу „Світовид", безлічі видань книжок, фундації Мазепи, Всеукраїнської асоціяції дослідників геноциду-голоду 1932—1933 років в Україні, і т. д., а тепер конкурсу композиторів. До минулого літа М. Коць відбув 12 подорожей на Україну в допомогових цілях і потерпів в одній з них в автовій катастрофі, переїжджаючи взимі через Карпати.

Мета подружжя Коців щодо конкурсу композиторів здійснюється: прочитавши пресу з України після конкурсу і фестивалю яскраво визначається новий ентузіязм творців, виконавців і публіки. Новий запал. Нові твори. Почалася віднова української культури, а конкурси композиторів І. та М. Коців заплановані вже далеко на майбутнє.

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН у середу, 7-го квітня, запропонував Англії та Ірляндії повну підтримку ЗСА у їхніх намаганнях досягти замирення у Північній Ірляндії. У своєму листі Б. Клінтон говорить про недавнє вбивство двох дітей і заявляє, що таке злочинство з будь-якої сторони ніколи не може бути оправданим. „ЗСА засуджують таку жорстокість, як також і тих, що її вчинили".

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ справ Великобританії виступило з заявою, в якій говориться, що Великобританія не має наміру „безконечно довго" чекати, коли Лібія, нарешті, передасть Заходові двох запідозрених у причетності до вибуху на покладі літака „Боїнг" над Шотляндією у грудні 1988 року. Великобританія попередила Лібію, що, мабуть, доведеться застосувати сильніший тиск, щоб змусити цю арабську країну задовільнити вимоги Заходу. Міністерство закордонних справ Великобританії дало зрозуміти, що існує широке коло можливих заходів покарання Лібії.

ТОВАРИСТВО ПРИЯТЕЛІВ ГЕНЕРАЛЬНОГО КОНСУЛЬСТВА УКРАЇНИ В ЧИКАҐО

В жовтні 1992 року в Чикаго створився Ініціятивний комітет для допомоги у влаштуванні генерального консульства України, який почав збіркову акцію з приціплом здобути принаймеше 500 осіб чи родин, які зобов'язалися б сплачувати впродовж двох років суму, що виносила б принаймеше 20 дол. місячно. Звідти і назва „Клюб 500". Присутність міністра закордонних справ України та офіційне відкриття генерального консульства 2—3-го жовтня 1992 року дали почином для впису до „Клюбу 500", як також і одноразових датків. Коли членство в „Клюбі" доходило до 200 осіб, Ініціятивний комітет рішив скликати на 23-го жовтня 1992 інформативні збори з метою створення Товариства Приятелів Консульства України в Чикаго — Клюб 500.

Перші Загальні збори, якими проводила Орися Гарасовська, відбулися 11-го грудня 1992. Вибрано Управу в складі: голова Д. Маркусь, заст. у справах фінансових Д. Ярошевич, заст. у справах організаційних П. Надзікевич, протоколярний секр. О. Роздольська, кореспонденційний секр. Г. Заяць, скарбник Р. Заяць, вільні члени Ю. Куляс, С. Личик, В. Маркусь. Поширена управа Товариства, до якої увійшло 34 особи, складається з фінансової ланки (П. Демус, І. Гаджера, М. Головатий, М. Іванців, Г. Коленська, Ю. Коломиєць, М. Ожга, Н. Павлюк, А. Скиба, Т. Тимцюрак), організаційної (О. Ванджура, Г. Грушецька, О. Кардосо, Т. Кузич, Г. Литвинишин, Г. Траверса, М. Шарун) та вільних членів (Б. Антонович, О. Бараник, І. і М. Білинські, О. Гарасовський, О. Гладка, І. Кліш, А. Коломиєць, Е. Левицька, С. Самбірський, І. Семчук, П. Слободян, З. і П. Туркало, М. Харкевич, Л. Шеремета, Ю. Яримович). Контрольну Комісію, до якої увійшли О. Гарасовська, В. Голод, М. Коленський, П. Вигінний, очолив Б. Ткачук.

Ціллю Клюбу 500 є фінансова допомога консульству. До 12-го березня ц.р. зібрано суму 159,049.88 дол. Розходів, в які крім поточних видатків на урядування і винаймлення приміщень бюр та мешкання, входить також умеблювання консульських бюр (прапори, таблиці, комп'ютер, друкарка, копіювальна машина, телефони, факс, бюрка, етажерки і т.п.), закуп авта, та повне умеблювання шестикімнатного мешкання для родини генерального консула, було на суму 90,705.62 дол. Фонди прийшли головно із членських вкладок, а також із одноразових датків та імпрез.

Властиво, Клюб 500 влаштував тільки одну більшу імпрезу, а це концерт колядок, який традиційно влаштовує Товариство Сприяння Руховi в Україні, але цього року вийнятково відступило для Товариства Приятелів Консульства. Концерт, який організував комітет під головуванням Осипа Литвинишина, відбувся 17-го січня 1993 року в щерть виповненій катедрі св. Отця Миколая при участі дев'ятьох хорів — „Прометей", „Сурма", „Євшанзілля", св. Йосифа, св. Андрія, „Славути", „Байди", баптистської церкви та церкви п'ятидесятників.

Жіночі організації з ініціятиви Орисі Гарасовської, голови Об'єднання Жіночих Організацій міста Чикаго, зорганізували 27-го грудня 1992 року привітання й новосілля для дружини генерального Консула, Зої Олійник, що доповнило інвентар консульского мешкання. Були також і приватні дарунки для консульського бюра — картина А. Коломийця, прекрасний перський килим, який подарувала Л. Дулин та ін.

Наступною імпрезою буде баль-бенефіс, запланований на 1-го грудня ц.р., на якому почесними гостями будуть амбасадор України в ЗСА Олег Білорус та його дружина Лариса. Це вперше українська громада в Америці вітатиме першого повноправного амбасадора України не зборами, промовами чи деклямаціями, а весняним равтом-балем. Комітет для влаштування цього балю очолили О. Кардосо і Г. Траверса. Весь дохід призначений на консульський фонд.

Генеральне консульство України почало свою працю в Чикаго 2-го листопада 1992, день після приїзду Генерального Консула Анатолія Олійника. Воно обслуговує десять стейтів Середнього Заходу — Ілліной, Мишиген, Індіяну, Висконсин, Айову, Міннесоту, Небраску, Кензас, Північну і Південну Дакоти, хоча по візи і по поради до Чикаго звертаються і з інших стейтів. Якщо хтось із читачів має справи до полагодження в консульстві, може звертатися на адресу: Consulate General of Ukraine, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622. Тел. (312) 384-6632. Датки на консульський фонд, чи вписи до Товариства Приятелів Генерального Консульства України в Чикаго та одноразові пожертви просимо слати на адресу: Club 500, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622. Чеки слід виписувати на Club 500 або Kliub 500.

Н.Н.

Вітаємо...

(Закінчення зі стор. 1)

народів світу ніякий інший народ не заплатив такою кількістю крови за свою свободу, за свої національні права, за свою незалежну державу, за свою віру в Бога і за його Церкву.

Державна незалежність, за яку боровся тоді хорунжий Степан Скрипник, протривала неповних три роки, від 1918 до 1920. Військо й Уряд УНР, очолювані головою Директорії і Головним Отаманом Симоном Петлюрою, опинились поза Україною.

Лікуючи поранену в боях ногу, хорунжий С. Скрипник відсидів деякий час в таборі інтернованих у Польщі. А коли звільнився, пішов працювати, а згодом вчитись. Цікавився політичними науками, і, як виявилось, він з кожним роком набирав більшого досвіду, інтелектуально зростав. Скрізь і завжди, куди б його доля не кидала, він боровся за правду народу свого. Щоб завоювати серця і душі дітей, майбутній Архипастир дбав про видання дитячих книжечок, журнальчиків, докладав великих зусиль, щоб були школи з українською мовою навчання і щоб історія, яку в них викладали, була написана власними вченими, а не окупантами земель України. Його можна було зустріти і серед народних нас, і в залах засідань депутатів Сойму Польщі та різних комісій цього парляментарного органу.

Важко й боляче сприймав він відомості про знищення московсько-комуністичним режимом Української Автокефальної Православної Церкви, очоленої Митрополитом Василем Липківським. Про подробиці його долі світ довідався щойно минулого року. А яка доля єпископів цієї Церкви, а їх 32, а сотень священиків, десятків тисяч вірних? Нашу Автокефальну Церкву ще до сьогодні московські „блюстителі" вигаданого ними самими для себе „істинного православія" вважають неканонічною, самосвятною...

В роки до того часу небувалого в історії зудару між двома нелюдськими силами, ленінсько-сталінським комунізмом і гітлерівським націонал-соціялізмом, на Україні почала знов відроджуватись Українська Автокефальна Православна Церква. Сіяч національних ідей громадсько-політичний діяч, парляментарій, видавець, ставши вдівцем, відгукнувся на поклик відродженої Церкви і став сіячем Христових істин між майбутніми громадянами вільної і самостійної української держави, в яку вірив, як у самого Ізбавителя.

Коли майже півстоліття пізніше почали відбуватись докорінні зміни у взаємовідносинах між народами, коли Москва своїми „істинами" світ обійшла і не змогла повернутись сама до себе, коли на руїнах московської імперії почали відроджуватись незалежні держави, 5-6-го червня 1990 року Божого, Собор вже втретє в цьому столітті відродженої Української Автокефальної Православної Церкви проголосив Патріярхат, а першим Патріярхом Київським і всієї України обрав найвідомішого та віком і ієрархічним служінням найстаршого отця Митрополита Мстислава. Інтронізація відбулась 18-го листопада 1991 року в храмі Мудрости Божої — святій Софії в Києві. Приймаючи на себе цей тяжкий обов'язок, Святіший Владика приобіцяв весь свій досвід і сили віддати на службу своєму народові і до кінця життя не припиняти боротьби за істини Христові та тими істинами пройняту основу нового христолюбивого суспільства України.

В день дев'яностоп'ятиліття Його Святости просимо нашими чистими серцями й душами Господа, щоб дав Святішому Владиці здоров'я і силу та допоміг здійснити заповітну мрію — дати народові дійсно християнську Церкву і забезпечити майбутнім поколінням щасливе життя в мирі і добробуті.

На многії, многії літа, Ваша Святосте!

Микола Вірний

СФУЖО піднесла...

(Закінчення зі стор. 1)

ни комітету, але й делегати усіх місій, від СФУЖО промовляла та відповідала на питання д-р М. Квітковська. Як розповідають учасниці сесії, питань було багато від представників різних народів — Куби, Росії, Філіппін, Чіле, Коста Ріки та інших. Незалежно однак від питань, з яких найважливіше торкалося допомоги жертвам Чорнобиля і зв'язків СФУЖО з теперішніми жіночими організаціями України, усі присутні підтримали прохання СФУЖО та одноголосно прийняли її до економічного та соціяльного комітету ООН.

Оцим завершено великий крок вперед для наших представниць, якими в тому комітеті будуть Оля Ставнича і її заступниця Лідія Білоус.

Питаємося вдоволених вислідом голосування і праць наших представниць, а особливо О. Ставничу, які пляни на найближче майбутнє стоять перед ними. Вона з великим признанням і радістю підкреслює, що підтримка усіх членів комітету і велика поміч, яку дали члени Постійної Місії України в ООН під проводом голови Віктора Батюка у „передвиборчій кампанії", а особливо присутній на засіданні Віктор Андріяка, дає поштовх до енергійної праці та широких задумів, що зможуть українські представниці зробити, маючи тепер цей другий, так престижевий, статус. Першим завданням буде оживити та тримати постійний контакт із усіми жіночими українськими організаціями, що належать до СФУЖО, щоб знати проблеми, які можна буде порушувати на міжнародному форумі, маючи цей новий статус. Тут входять під увагу такі проблеми як боротьба за людські права, становище жінок і дітей, освіти, економічні та багато інших. Покликання до помочі знав ціи із різних ділянок життя, які можуть розв'язувати проблеми, що тепер постають — це друге завдання.

Але покищо представниці СФУЖО радіють щиро, а з ними усі які, допомогли осягнути той важливий статус на рівні із державними народами. Радість їхню ділять напевно всі українські жінки тут і в Україні. Найкращим того доказом були негайні щирі побажання, що надійшли до представниць СФУЖО з Української амбасади в Канаді та Української Місії при ООН.

Перед фестивалем...

(Закінчення зі стор. 2)

Вручення нагород першого міжнародного конкурсу композиторів ім. Мар'яна і Іванни Коців в Києві. На фото (зліва): співголова Київ Мюзик Фест'91 І. Карабиць, І. і М. Коці, В. Балей, Р. Мац, В. Бібик.

У Чикаґо вшанували Тараса Шевченка

У неділю, 14-го березня, українська патріотична громада Чикаго після Служби Божої зібралася в школі св. о. Миколая, як це вона робить щороку, щоб вшанувати найбільшого сина українського народу Тараса Шевченка.

Святкову академію в честь Тараса Шевченка відкрив голова Іллинойського Відділу УККА інж. Орест Бараник. Він підкреслив, що хоч поминаємо великого сина нашого народу, коли Україна є вже вільною, однак Україна ще й дальше переживає важкі часи, бо комуністична мафія на кожному кроці пробує робити перешкоди в розбудові молодої української держави.

Наступною точкою був Шевченків „Заповіт". Його виконали з'єднані на цю оказію два чикагські хори — молодечий хор „Байда" та мішаний хор „Сурма". Диригував проф. Роман Андрушко. Обидва хори, 90 осіб, звучали могутньо, їх дійсно приємно було слухати.

На зміну старших вийшли на сцену діти — хор української катедральної школи св. о. Миколая „Євшан-Зілля" під мистецьким керівництвом Марти Стадник. Діти завжди справляють гарне враження на старших. Так було і цим разом. Діти проспівали „Поклин тобі, Тарасе", „Слава Кобзареві", „Якби мені черевики" та „Тече вода", а поміж піснями виконували збірні деклямації.

На зміну хорів наступною точкою була деклямація у виконанні юнака Богдана Василики вірша Тараса Шевченка „Розрита могила".

Слово на Шевченківському святкуванні виголосили проф. Віра Боднарук. Назвавши його „Велетень духу", доповідачка говорила про велич Тараса Шевченка і його великий вплив на українську людину. В минулому, коли наш народ знаходився в загрозі, він звертався до Тараса Шевченка, шукаючи в ньому сили і надхнення. І коли над нашою мовою здійснювався геноцид, люди звернулися саме до Шевченка, і в лютому 1989 року організували Т-во Української Мови ім. Тараса Шевченка, щоб під проводом Шевченківського духу стати на захист рідної мови. Умови не були сприятливі, але багато часу не взяло, щоб по більших містах України були створені філії цього товариства. Доповідачка розказувала, що вона їздила по Україні і мала нагоду наочно побачити, з яким ентузіязмом український народ ставиться до Шевченка, і який великий вплив Шевченко має на українську людину.

Наступною точкою був виступ мистецького ансамблю „Байда", цим разом під диригентурою свого мистецького керівника Володимира Поповича. Хор виконав „Реве та стогне", „Встає хмара з-за лиману". Хор співав гарно і за це отримав бурхливі оплески від прихильної публіки.

В наступній точці присутні почули уривки з Шевченкового „Послання" у виконанні молодого, але вже відомого чикагській громаді декляматорa Йосифа Сабіра.

Останньою точкою на Шевченківському святкуванні був виступ мішаного хору „Сурма" під диригентурою проф. Романа Андрушка. Хор виконав „Світе тихий", сольо Г. Маринець, „Садок вишневий" з сольо О. Пітула (В. Сурівка), М. Костелина та „Учітеся, брати мої".

Шевченківські святкування, в яких взяло участь понад 330 осіб, а з хористами — 450, закінчено відспіванням українського національного гимну.

Лука Костелина

Фундація Українського Вільного Університету

ділиться сумною вісткою з членами Фундації УВУ, професорами і студентами та українською громадою, що 11-го березня 1993 р. в Гантері, Н.Й. відійшов у вічність на 91-му році трудолюбивого життя ФУНДАТОР ФУНДАЦІЇ УВУ

бл. п.

СТЕФАН САЛИК

ПАНАХИДА відбулася у суботу, 13-го березня 1993 р. в похоронному заведенні в Гантері, Н. Й.

Опечаленій родині покійного складає найглибші вислови щирого співчуття

Управа Фундації УВУ

З невимовним жалем повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що дня 9-го березня 1993 р. на 89-му році свого трудолюбивого життя, ненадійно відійшов у вічність на Фльориді наш найдорожчий ТАТО, БРАТ, ШВАҐЕР, СТРИЙКО, КУЗЕН

бл. п.

ІВАН ГАРАСИМІВ

ПАНАХИДА була відправлена в похоронному заведенні „Farley Funeral Home" North Port, Florida, а відтак тіло покійного перевезено до Hartford, Ct., де відбувся похорон, дня 16-го березня з церкви св. Архистратига Михаїла і похований біля дружини Петронелі на українському цвинтарі в Glastonbury Ct.

Залишені в глибокому горю:
дочка — ІРЕНА з мужем д-р ВОЛОДИМИРОМ ҐЕРЕНТОМ
брат — МИХАЙЛО ГАРАСИМІВ
братова — КЛЯРА ГАРАСИМІВ
братанки — д-р ЯРОСЛАВ ГАРАСИМІВ з дружиною д-р РОСКОЛЯНОЮ і сином мгр РОМАНОМ ГАРАСИМІВ з дружиною КОНСТАНТИНОЮ і синами
кузинка — ОЛЯ ФЕДУНЕЦЬ
ближча і дальша родина в Америці й Україні

Хай пам'ять залишиться серед нас.

Замість квітів родина просить складати пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля

Завершується...

(Закінчення зі стор. 1)

хідньої діяспори за посередництвом СКВУ" (додаток). Проти цього додатку Є. Стахів рішучо запротестував і його підтримали віцепрем'єр Микола Джулинський, Іван Драч і Павло Мовчан, вимагаючи його викреслення.

Президія УАКРади рішила одноголосно вимагати викреслення цього додатку, вважаючи, що кожна організація може мати прямий зв'язок з Києвом.

В Кишиневі, Молдова, Є. Стахів відвідав школу, якій УАКР свого часу купила комп'ютер. Мав зустріч з урядовими чинниками, установами і вказував на недоцільність помагати російській армії проти волі Уряду України. Президент Леонід Кравчук підписав договір з урядом Молдови нової автономії для 600,000 українців у Придністров'ї. Українці Молдови осудили участь в боях коло 60 дружинників Української Народної Самооборони (УНСО) зі Львова, які боролися по стороні 4-ої Російської армії і донських козаків.

У Львові Є. Стахів мав інтерв'ю з представником газети „Високий Замок". Про інтерв'ю Є. Стахова з представниками газети „Вечірній Київ", появилася стаття-репортаж в числі з 6-го березня. У репортажі багато сказано про події з часу Другої світової війни і організування українського самостійницького визвольного підпілля у боротьбі з фашистами.

Д-р Я. Березовський, як представник УАКРади у Статутовій комісії СКВУ, реферував зміни і доповнення до статуту СКВУ.

Одобрено новий бюджет УАКРади на 1993—94 роки, який має затвердити Крайова Рада. У зв'язку із зустріччю президента Клінтона з президентом Єльцином у Ванкувері, рішено вислати відповідний меморіял від УАКРади.

Рішено запросити на Конвенцію як достойних гостей: Патріярха УАПЦ Мстислава, Митрополита УКЦ Стефана Сулика, Єпископа УПЦ Америки і Канади Владику Всеволода, Єпископа УКЦ Василя Лостена, амбасадора України у Вашінгтоні Олега Білоруса, амбасадора ООН Віктора Батюка, генерального консула в Ню Йорку Віктора Крижанівського, президента СКВУ мгра Юрія Шимка, колишнього Президента УНР в екзилі Миколу Плав'юка, президента УККА д-ра Аскольда Лозинського, д-ра Степана Вороха, голову Конференції Безсторонніх Організацій, голову СУА Марію Савчак, ред. Ольгу Кузьмович, КПС, д-ра А. Баранецького — голову УЛТПА, д-ра Богдана Бурачинського — голову ККДУ, д-ра Марка Антоновича — голову УВАН, проф. Леоніда Рудницького — голову НТШ, інж. Юрія Гончаренка — голову Т-ва Українських Інженерів Америки, д-ра Євгена Федоренка — голову Шкільної Ради, міністра культури України Івана Дзюбу, Адріяна Каратницького, конгресмена Морріса Гінчі і Алдермана Вілліяма Ларкіна.

Рішено, що делегати на 3-тю Конвенцію самі покривають свої кошти (подорож, готель і харчі). Запрошеним гостям кошти покриває УАКРада. Вписове для всіх делегатів — 15 дол. від особи.

Щодо участи у 6-му Конгресі СКВУ, то кошти для сімох делегатів УАКРади покриває каса УАКР. Всі інші делегати, які будуть брати участь у Конгресі, зобов'язані платити самі за себе.

Демократія...

(Закінчення зі стор. 2)

Адже між свободою — фундаментальною істиною та свободою — анархією інстиктів (коли кожний намагається достосовувати свободу до своїх особистих бажань) та свободою необмежених дій — мусить бути виразна розпізнавальна межа. Іншими словами: — спільним знаменником для демократії і для свободи (в позитивному сенсі) мусить служити суспільний прагматизм зі своїми законами, якими і визначуються необхідні міри співвідношень у таких поняттях, як права особи, права суспільної групи, національної меншини, а також права міжнародні.

Демократія, свобода і законність — це три основні передумови, від яких залежить нормальний розвиток сучасного суспільства. Можна, звичайно, дискутувати про основи, норми й обсяги кожної із них, але суть зв'язку між ними залишається незмінна. Отже, тут діє своєрідна закономірність логічних взаємовідносин: народні прагнення свободи породжують демократію, яка у свою чергу викликає законність для своєї оборони. Тому треба пам'ятати, що без сильних законів демократія не може існувати, бо вона, як би парадоксально це не звучало, буде подолана самими силами, що її породили. А коли йдеться про політичні партії, то тут варто навести арабську приказку: „Якщо хочеш, щоб котрась країна занепала, то помолись, щоб вона мала багато провідників".

Стійка...

(Закінчення зі стор. 2)

му. Хоч докраю втомлений і невиспаний, я зі смаком спожив великодній сніданок і зараз же побіг під „Гірну" церкву. Там на просторому цвинтарі зібралося вже десятки дітлахів із цілого міста. Перед вів Зердик. Він уже зумів зсунутися по дзвоновім мотузі з кількаповерхової дзвіниці на майданчик, скотитися з драбини, що служила дзвінничими сходами й набити ґудза на чолі, підбити собі око розривом переладованого сіркою „ключа" та обсмалити лице вибухом стрільного пороху з мортирі.

Металічний звук розхитаних дзвонів, вистріли з „ключів" і „мортир", крики й сміх дітей, зливалися в одну несамовиту какофонію, яка здавалася нам найкращою музикою. Гульня тривала до пізнього вечора. На другий день — Обливаний Понеділок!

* * *

Після Служби Божої й обіду на цвинтарі коло „Гірної" церкви збиралися дівчата й парубки з міста, передмість і довколишніх сіл і присілків виводити гагілки. Довкруги них творилося кілька обручів завгрубшки великого людського кола. За очі хапала кольористість народних жіночих одягів, вишивок, гаптів, мережива, спідниць, сорочок, киптарів, наміток, головного накриття, вінків, намист, стрічок, хустин.

Хороводи починалися прадавньою гагілкою про Коструба, що символізувала перемогу весни над зимою, добра над злом, яке уособляв Коструб:

Вже й Коструба поховали,
Та й пісочком присипали,
Ще й ніжками притоптали
притоптали...

Для традиції виводили ще „Зельмана", „Ми кривого танцю йдемо"... та інші побутово-історичні гагілки, а потім одну по одній любовні й жартівливі: „Ой, ніхто там не бував, де я явір вирубав"... „На поповій долинонці"..., „Від Марійки до Івана"..., „Чом на тобі Михасеньку сорочка гребінна"..., „Сидить качур, сидить ячур"...

Глядачі сприймали ці гагілки оплесками, радісними вигуками, сміхом. З них довідувалися про закохані пари, про майбутні подружжя, бо дівчата, співаючи, підкладали в текст імена й призвища, порекла дівчат і хлопців, хто до кого залицявся, хто куди топтав стежечку, хто кого визволяв із неволі, хто кому вишивав сорочку, купував черевички, рубав дрівця, дарував віночок, просив до танцю...

У загальній метушні й веселощах, ми, хлопчаки, починали понеділкове обливання. Зарання приготовляли ми саморобні „сикавки". Це були грубі бузкові стовбурі, з яких ми витискали м'якуш, виготовляли толоки, що за фізичним законом порожнечі втягали воду, яка за натисненням толока бризкала далеко сильним струменем. Зердик заздалегідь тримав у схованці барильце води. Групка нас ставала тісно поруч себе, позаду приховувався хлопець із сикавкою. Угледівши жертву, спрямовував на неї струмінь води. Дівчина підіймала крик, люди зглядалися звідки бризнула вода, але в метушні—шукай вітра в полі! Інколи не пішло нам „на сухо" і треба було „давати ногам знати". Це було звичайно тоді, коли дівчина мала залицяльника чи нареченого, або коли котрусь із дівчат зачасто обливали. Тоді парубки влаштовували ловитву й, як спіймали обливальника, давали йому доброго прочухана.

Увечері ходили ми риндзювати дівчатам під вікнами, співаючи: „На той сиґдень Великдень", закликаючи: „Вийди до нас, Марусенько, Покажи нам своє личенько"... Дівчина відмовлялася, хлопці за риндзівку домагалися писанок „як не з горцем, то з кобілков, Щобись не сиділа довго дівков".

Кожна строфа кінчалася приспівом:

Же й Христос, же й
Воскрес,
Же й Воістину аж
Воскрес...

На третій день хлоп'ячі ігри продовжалися, але вже сповільнено. Треба було йти в гості до родини чи знайомих, або вгощати їх у власній хаті. Старші готувалися до праці, а ми, учні, мали ще вільне до Провідної Неділі. А там перед нами майоріли Зелені Свята, а незабаром після них вакації. Було для чого жити!

● РІЗНЕ ●

ВЕЛЬМИШАНОВНІ ЧИТАЧІ „СВОБОДИ"!

Звертаємося до вас з великим проханням допомогти нам скомплектувати Альманахи УНСоюзу. Це найстарший український альманах, що виходив і виходить в Америці.

Нам бракують такі роки: 1897, 1901, 1902, 1903, 1906, 1921.

Якщо хтось з читачів мав би такі числа, просимо ласкаво надіслати нам, а ми готові за них заплатити бажану ціну, або дозволити нам зробити копії з них.

Редакція „СВОБОДИ"